

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
tav Dhr. Drs. M.J. van Rijn
Postbus 20350
2500 EJ 's Gravenhage

Amsterdam, 13 februari 2014

Betreft: uitstel van maatregel plaatsing cannabis met 15% THC of hoger op lijst 1 Opiumwet

Geachte heer Van Rijn,

Middels deze brief benadrukken ondergetekenden de onwenselijke gevolgen van wijziging van lijst I, behorende bij de Opiumwet, in verband met plaatsing op deze lijst van hasj en wiet met een gehalte aan tetrahydrocannabinol (THC) van 15% of meer. Hieronder een toelichting van het belang deze wijziging uit te stellen.

Waar andere instanties zoals het NFI, het college van Procureurs Generaal, de Raad van Korpschefs en lokale overheden bezwaren hebben tegen deze wijziging met het oog op praktische uitvoerbaarheid en handhaving is ons vertrekpunt de volksgezondheid. Het voorkomen en beperken van gezondheidsschade behoort tot de kerntaken van de verslavingszorg. De verslavingszorg deelt de zorgen van de regering over het hoge THC-gehalte. We vinden het echter prematuur om vanuit het voorzorgbeginsel hasj en wiet met een THC-percentages van meer dan 15% (verder te noemen 'de 15%-maatregel') nu al op lijst 1 te plaatsen. Er is geen wetenschappelijke onderbouwing aanwezig dat een THC-gehalte hoger dan 15% schadelijk is; een grenswaarde is niet te berekenen. Onderzoek hiernaar moet zo snel mogelijk worden uitgevoerd.

Verzwakking scheidingsbeleid

Invoer van de 15% THC-maatregel heeft als mogelijk gevolg een verzwakking van het scheidingsbeleid. Onder het huidige beleid wordt ongeveer 70% van de gebruikte cannabis verkocht via gedoogde verkooppunten, de coffeeshops¹. Bij invoering van de maatregel zal de coffeeshopeigenaar een veilige marge moeten inbouwen aangezien deze niet beschikt over een gecertificeerd laboratorium om het THC-gehalte te bepalen. Gevolg daarvan is dat de coffeeshopeigenaar, ter voorkoming van de verkoop van harddrugs, alleen soorten zal aanbieden met een laag THC-gehalte. Het is aannemelijk dat dit het marktaandeel van de niet gedoogde verkooppunten aanzienlijk zal doen stijgen. Zo zal het grootste deel van de geïmporteerde hasj alsmede de sterkere soorten nederwiet verdwijnen naar het illegale circuit. Voor de huidige handelaren in harddrugs evenals voor de grootschalige kwekers en smokkelaars van cannabis zal invoer van de 15% THC-maatregel geen afschrikkende werking hebben. Zij nemen immers al het risico op vervolging op de koop toe. Bij niet gedoogde verkooppunten zijn nu al regelmatig ook harddrugs verkrijgbaar². Dientengevolge zal een toenemend deel van cannabis verkrijgbaar zijn bij een aanbieder die ook handelt in harddrugs.

Dit betekent een aanzienlijke afzwakking van het scheidingsbeleid. Een beleid dat de basis is van gezondheidsbevordering en preventie van problematisch middelengebruik.

Ook de expertcommissie "Lijstensystematiek Opiumwet"³ baart het kennelijk zorgen dat een deel van de gebruikers aangewezen zal zijn op de illegale straathandel. Deze commissie adviseert namelijk om goed te monitoren of "de klanten van coffeeshops die niet willen overschakelen op cannabis met een lager THC-gehalte, buiten de coffeshop om hun cannabis gaan kopen". Kennelijk vindt ook de commissie dit een potentieel ongewenst neveneffect.

¹ Cannabis zonder coffeeshops, Korf et.al. 2004

² Cannabis zonder coffeeshops, Korf et. Al. 2004

³ Drugs in Lijsten, 2011

Samenwerking met de coffeeshopbranche

Preventieve interventies voor het verminderen van cannabisgebruik en het in een vroeg stadium signaleren van problemen zijn nog steeds van groot belang.

Een succesvolle uitvoering van preventie van problemen door cannabisgebruik is nu alleen mogelijk bij voldoende draagvlak binnen de coffeeshopbranche. De branche werkt op vrijwillige basis samen met de verslavingszorg omdat ook de coffeeshops oog hebben voor het belang van consumentenvoorlichting en preventie van riskant gebruik.

Het beleid (wietpas, afstandscriterium) dat momenteel gevoerd wordt, heeft de samenwerking met de coffeeshopbranche geen goed gedaan. Het doorvoeren van de 15%-maatregel zal deze samenwerking aanzienlijk verslechteren. Uit angst voor het overtreden van dit verbod zal de coffeeshopondernemer een nog defensievere houding aannemen. Hiermee valt de basis voor gezondheidsbevordering, gestoeld op de hierboven beschreven participatie van de coffeeshopbranche, weg.

Beschermende werking CBD

Naast de aanbeveling om cannabis met een THC percentage hoger dan 15% te plaatsen op lijst 1 van de Opiumwet schreef de expertcommissie "Lijstensystematiek Opiumwet"⁴ het volgende:

"De eenzijdige aandacht in de discussie over het THC-gehalte van cannabis gaat voorbij aan het feit dat uit wetenschappelijke bevindingen blijkt dat de werking van THC mogelijk wordt beïnvloed door een andere cannabinoïde, de cannabidiol (CBD). Zo zijn er aanwijzingen dat CBD sommige effecten van THC, zoals acute psychotische symptomen, angst en verslechtering van het geheugen, dempt" Vele onderzoeken hebben de beschermende werking van CBD tegen de negatieve effecten van THC aangetoond⁵.

Momenteel bevatten alleen geïmporteerde soorten hasj een hoog CBD-gehalte. Deze soorten bevatten echter doorgaans ook een THC-gehalte hoger van 15%⁶. De 15%-maatregel zal als acuut gevolg hebben dat in de coffeeshops geen producten meer verkocht kunnen worden met een hoog CBD-gehalte.

Ondanks het feit dat geen wetenschappelijk bewijs is geleverd dat deze beschermende werking ook opgaat voor de recreatieve cannabisgebruiker in Nederland, pleiten de diverse onderzoeken voor het behoud van cannabis producten met een hoog CBD-gehalte.

Vervolgonderzoek naar het bepalen van de schadelijkheid in relatie tot de verhouding tussen THC en CBD is van belang.

Zelfregulatie coffeeshopbranche

Het meest recente onderzoek van het Trimbos Instituut naar THC-concentraties in wiet, nederwiet en hasj in Nederlandse coffeeshops (2012-2013) toont aan dat het percentage THC in nederwiet aanzienlijk is gedaald. Dit komt ten goede aan de verhouding tussen CBD en THC in nederwiet. Deze gegevens bevestigen een zelfregulatie die aan het ontstaan is vanuit de coffeeshopbranche.

Mede door samenwerking met instellingen voor verslavingszorg raken coffeeshopondernemers doordrongen van het belang van een hoger CBD-percentage in nederwiet. Zij tonen de bereidheid aan te dringen op het ontwikkelen van soorten nederwiet met een hoger CBD-gehalte door kwekers.

Deze zelfregulatie is momenteel aan het ontstaan zonder een verbod op cannabis met een THC-percentage hoger dan 15%. Het is een bevestiging van een productieve samenwerking tussen de coffeeshopbranche en instellingen voor verslavingszorg.

Conclusie

Gezien het belang van de beschermende stof CBD, het behoud van het scheidingsbeleid, de medewerking van de coffeeshopbranche met instellingen voor verslavingszorg en de reeds ingezette daling van het THC-gehalte in nederwiet pleiten wij voor uitstel van invoer van de 15%-maatregel. Hiermee wordt tijd gecreëerd om de beslissing over de 15%-maatregel in een later stadium te nemen op basis van wetenschappelijk onderzoek naar de schadelijkheid van producten met een hoger THC-gehalte dan 15%; ook in relatie met de beschermende werking van CBD. Bovendien biedt het de

⁴ Drugs in Lijsten, 2011

⁵ THC, CBD en gezondheidseffecten van wiet en hasj, Trimbos, 2012

⁶ THC-concentraties in wiet, nederwiet en hasj in Nederlandse coffeeshops. Trimbos 2012-2013

mogelijkheid om te monitoren of de gunstige ontwikkeling van een lager THC- en hoger CBD-gehalte zich doorzet.

Ook het Netwerk Verslavingszorg neemt deze kwestie momenteel onder de loep en komt binnenkort met een advies hierover.

Uiteraard zijn wij bereid om dit standpunt mondeling nader toe te lichten.

Hans Dupont, manager preventie Mondriaan
Jaap Jamin, manager preventie Jellinek
Martine Jurriens, manager preventie Iriszorg
Hans Keizer, manager preventie Tactus
Ben Lebesque, manager preventie VNN
Jolanda Meijer, manager preventie Indigo Zeeland
Peter Seerden, manager preventie Novadic-Kentron
Henk Verstappen, manager preventie VVG
Meike Visser, manager preventie Victas

cc
Ministerie Veiligheid & Justitie
tav Zijne Excellentie dhr Mr I. W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH 's Gravenhage